

Zaaknummer 2010-T068 (1)

8 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) de volgende beslissing inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende in [plaats], [land],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. S.S. van Gijn,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
priester in het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014 en nogmaals op 24 november 2014. Daarna zijn nog verschillende producties ontvangen ter aanvulling op het klaagschrift.

Op 2 september 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 31 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is gehoord via Skype; zijn echtgenote was daarbij bij hem aanwezig. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. S.S. van Gijn.

Aangeklaagde kan zich vanwege zijn slechte gezondheid niet verweren en is niet verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

2. De klacht

- 2.1. Aangeklaagde was inwonend priester, (hoofd) surveillant voor de groep van eerste en tweedejaars studenten en inval leraar [vak]. Als zodanig heeft klager hem gedurende zijn eerste en tweede studiejaar op [internaat] meegemaakt.

Aangeklaagde had vaak jongens om zich heen bij diverse activiteiten en in de recreatiezaal waarbij hij de gewoonte had zich met zijn lichaam tegen je aan te drukken, je te betasten en vast te pakken. Dit is klager diverse malen overkomen en klager heeft deze als seksuele betastingen ervaren die hem weerloos en angstig deden voelen. Ten minste eenmaal zat klager met tegenzin bij zulk een gelegenheid bij aangeklaagde op zijn been of schoot in de recreatiezaal. Klager heeft dit vaak bij andere jongens zien gebeuren.

Aangeklaagde was ook studiesurveillant tijdens de blokuren die alle jongens verplicht waren te volgen voor huiswerk en studiedoelinden. De jongens zaten om en om in lange rijen aan een bureautje. De kleine schrijftafel was aan drie zijden ingesloten. De surveillant zat vooraan op een houten verhoging met het gezicht naar de studenten toe. Aangeklaagde was niet vlot met reageren als je je vinger opstak voor huiswerkhulp, maar als hij langskwam dan hing hij vaak dicht over je en tegen je aan. Dit gebeurde bij klager een paar maal en klager heeft dit diverse malen ook bij anderen zien gebeuren. Dat gaf klager bepaald een gevoel van weerloosheid en opgesloten zijn.

's Avonds om negen uur werd een ieder naar de slaapzaal gezonden en werd toezicht gehouden bij het douchen. Aangeklaagde had de gewoonte om bij het douchen te observeren hoe het wassen verliep. Zo opende hij ook bij klager het douchegordijn, iets wat een onprettig gevoel gaf. Vaak zag klager aangeklaagde ook gluren bij anderen en bij de gordijnen die de slaapkamertjes (chambrettes) afsloten. In de herinnering van klager was dit voyeurisme te onderscheiden van de 'normale' controle waarbij 's ochtend en 's avonds gekeken werd of je respectievelijk opgestaan of in bed gekropen was. Een dergelijk gevoel was namelijk niet aanwezig bij het controleren door andere groepsleiders.

- 2.2. Het handtastelijke en indringende gedrag van aangeklaagde creëerde voor klager een atmosfeer van onveiligheid en wantrouwen gedurende de eerste twee jaren op [internaat].
- 2.3. Het doel van de klachtenprocedure is erkenning van de klacht en financiële genoegdoening.

3. De inhoudelijke reactie van het Bisdom

[naam], vice-kanselier, heeft namens de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Klager maakt een eerlijke indruk en de bisschop heeft geen twijfel dat hij de gebeurtenissen die hij beschrijft inderdaad zo beleefd heeft.

De archieven van het Bisdom Haarlem-Amsterdam bevatten betreffende aangeklaagde geen enkele informatie betreffende seksueel misbruik, wat betekent dat de bisschop de inhoud van het klaagschrift niet kan bevestigen, noch ontkennen. Hij kan slechts vaststellen dat klager een geloofwaardige indruk maakt en laat de beoordeling verder over aan de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Allereerst dient beoordeeld te worden of hetgeen klager aangeklaagde verwijt is te kwalificeren als seksueel misbruik.

Volgens klager zijn de volgende onderdelen van zijn klacht te kwalificeren als seksueel misbruik, te weten:

- a) Het door aangeklaagde met zijn lichaam aandrukken tegen klager, betasten van klager, vastpakken van klager en het op zijn been of schoot zitten.
- b) Het door aangeklaagde dicht over en tegen klager aanhangen.
- c) Het door aangeklaagde tijdens het douchen van klager openen van het douchegordijn en het observeren hoe het wassen verliep.
- d) Het door klager toeschouwer zijn van voornoemde gedragingen jegens andere jongens.

Ter onderbouwing van dit standpunt is verwezen naar het advies van de Klachtencommissie in de zaak met zaaknummer 2014-W1165.

Het criterium in deze is voor de Klachtencommissie of het gaat om gedragingen die door een buitenstaander objectief gezien en redelijkerwijs kunnen worden geduid als seksueel getinte handelingen of toenaderingen.

Of sprake is van seksuele handelingen of toenaderingen, dient te worden gezien aan de hand van de sociaal-ethische norm en aan de hand van de vraag hoe een objectieve buitenstaander destijds tegen dergelijke gedragingen aankeek. De Klachtencommissie overweegt daarbij in het bijzonder dat bepaalde gedragingen mogelijk als onbetamelijk, althans ongewoon kunnen worden aangemerkt, maar dat deze handelingen daarmee nog niet als seksueel misbruik kunnen worden aangemerkt.

Of een gedraging kan worden gekwalificeerd als seksuele handeling of toenadering en daarmee strijdig met de sociaal-ethische norm is, hangt onder meer af van de omstandigheden van het geval, zoals de context en de verhoudingen tussen betrokkenen. Ook de wijze waarop en omstandigheden waaronder een lichaamsdeel door iemand wordt aangeraakt, is daarbij relevant.

Het enkele feit dat degene die de gedraging heeft ondergaan dat als ongewenst of als seksueel (misbruik) heeft ervaren, is onvoldoende om enkel op grond van dat subjectieve gevoel tot het oordeel te komen dat er sprake is van seksueel misbruik. Dit geldt evenzeer voor de gedraging van de aangeklaagde: daarbij is niet doorslaggevend of de aangeklaagde ook de intentie had seksuele handelingen te verrichten en/of seksueel misbruik te plegen.

Hoewel de Klachtencommissie zich realiseert dat klager dit subjectief anders kan hebben ervaren, is zij van oordeel dat voornoemde onderdelen van zijn klacht, gezien vanuit een objectieve buitenstaander, geen seksueel misbruik opleveren. Bij (een deel van) de hiervoor beschreven gedragingen kan wellicht gezegd worden dat er sprake was van inbreuk op de lichamelijke integriteit, maar zij kunnen naar het oordeel van de Klachtencommissie objectief niet worden geduid als seksueel getinte of seksueel ontoelaatbare handelingen of toenaderingen en kunnen dus niet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

Ter onderbouwing van het standpunt van klager is verwezen naar het advies in de zaak met zaaknummer 2014-W1165. De Klachtencommissie heeft kennisgenomen van dit advies en komt tot de conclusie dat het in die zaak gaat om andersoortige gedragingen. Immers de klager in die zaak – een jongen van 15 jaar – kreeg van de aangeklaagde slaag op zijn blote billen en werd door de aangeklaagde over de knie genomen en werd vervolgens getroost waarbij de aangeklaagde zijn hand deels op het geslachtsdeel van de klager legde. Ook de omstandigheden waaronder een en ander plaatsvond verschilden in belangrijke mate.

De Klachtencommissie zal zich, gelet op het vorenstaande, niet bevoegd verklaren.

5. De beslissing

De Klachtencommissie verklaart zich niet bevoegd.

Dit advies is vastgesteld op 8 mei 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen deze beslissing is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, de aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit deze beslissing schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt deze beslissing binnen twee weken nadat zij is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan aangeklaagde en aan klager verzonden.